

HE 55/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Puolustusvoimien virkojen eroamisikää koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että ne vastaisivat julkisten alojen eläkelain sääntelyä, jolla eläkkeelle siirtymistä on eliniän odotteen muutoksen vuoksi myöhennetty.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi	4
2.1 Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua eroamisiän jälkeen	4
2.2 Nykytilan arviointi	6
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	7
4.1 Keskeiset ehdotukset	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset	8
5 Lausuntopalaute	9
6 Säännöskohtaiset perustelut	11
7 Lakia alemman asteinen sääntely	13
8 Voimaantulo	13
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	14
LAKIEHDOTUS	16
Laki puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta	16
LIITE	20
RINNAKKAISTEKSTI	20
Laki puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta	20

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Julkisten alojen eläkelaisia (81/2016) säädetään, milloin oikeus eläkkeeseen alkaa. Eläkkeelle voi jäädä, kun saavutetaan alin vanhuuseläkeikä. Julkisten alojen eläkelaisia säädetään myös sotilaseläkejärjestelmästä.

Julkisten alojen eläkeläin tullessa voimaan eläkkeelle siirtymistä myöhennettiin vuodesta 2018 lukien kolmella kuukaudella vuotta kohden siten, että vuonna 2025 on saavutettu kahden vuoden myöhennys eläkkeelle siirtymiseen.

Puolustusvoimien virkojen eroamisistä säädetään puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 47 §:ssä. Palvelussuhde päättyy viimeistään, kun eroamisikä täyttyy. Jotta vältettiin tilanne, että Puolustusvoimien palvelussuhde päättyisi eroamisikänsä ilman oikeutta vanhuuseläkkeeseen, muutettiin puolustusvoimista annetun lain eroamisikää koskevaa 47 §:ää julkisten alojen eläkeläin uudistusta vastaavasti vuoden 2018 alusta lukien.

Julkisten alojen eläkelaisia säädetyn vuoteen 2025 mennessä toteutuvan kahden vuoden pituisen eläkkeelle siirtymisen myöhentämisen lisäksi sotilaan alin vanhuuseläkeikä sopeutetaan eliniänodotteen muutokseen. Näin osa odotettavissa olevasta eliniän pitenemisestä käytettäisiin jatkossa työssäoloon. Julkisten alojen eläkeläin 102 §:n mukaan vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan ja lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palvelevan 1983 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan alin vanhuuseläkeikä sopeutetaan eliniän muutokseen. Alin vanhuuseläkeikä vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vuodelle, jona sotilas täyttää 54 vuotta ja lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palveleva sotilas täyttää 44 vuotta. Sotilaan alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan yhtä monella kuukaudella kuin työntekijän eläkeläin (395/2006) 83 §:ssä tarkoitettu alin vanhuuseläkeikä poikkeaa edellisestä työntekijän eläkeläin mukaan vahvistetusta alimmasta vanhuuseläkeikästä. Vuonna 1973 syntyneen sotilaan alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan 57 vuoden vanhuuseläkeikästä ja lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palvelevan 1983 syntyneen sotilaan alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan 47 vuoden vanhuuseläkeikästä.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa ikäraajat vuosittain asetuksella viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, josta on kolme vuotta alimpaan eläkeikään. Vahvistettava alin vanhuuseläkeikä voi poiketa edellisestä vahvistetusta alimmasta vanhuuseläkeikästä enintään kahdella kuukaudella. Ensimmäisen kerran alin vanhuuseläkeikä vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vuodelle 2027.

Kun puolustusvoimien eroamisikää koskevaa sääntelyä muutettiin vuoden 2018 alusta lukien, ei samalla säädetty eroamisikien tarkistamisesta edellä kuvattua sotilaiden alimpien eläkeikien tarkistamista vastaavasti. Nyt puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä ei säädetä eroamisikästä vuoden 1972 jälkeen syntyneiden upseerien eikä muiden sotilasvirkojen eroamisikänsäännöksissä mainittuja ikäluokkia nuorempien virkamiesten osalta. Niistä säätäminen on tarpeen, sillä valtion virkamieslain (750/1994) mukaiset eroamisikä eivät sovellu näihin sotilasvirkoihin. Myös eräiden siirtymäsäännösten mukaisten sotilas- ja siviilivirkojen eroamisikää on tarpeen tarkistaa alimpien eläkeikien tarkistamista vastaavasti, jotta eroamisikä tarkistetaan yhdenvertaisesti myös niiden osalta.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu puolustusministeriössä yhteistyössä julkisten alojen eläkelaitos Kevan kanssa. Puolustusvoimien henkilöstöjärjestöjä on kuultu lakiehdotuksesta puolustushallinnon henkilöstöpoliittisessa yhteistoimintaelimessä 5.3.2026.

Hallituksen esitysluonnos julkaistiin ja toimitettiin lausuntokierrokselle helmikuussa 2026 Lausuntopalvelu.fi:ssä. Lausuntoaika (26.2. – 26.3.2026) oli ohjeistettua lyhyempi, koska esitysehdotus on vaikutuksiltaan suppea ja helposti omaksuttava.

Lausunto pyydettiin seuraavilta tahoilta: tasavallan presidentin kanslia, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, Keva, Pääesikunta, Aliupseeriliitto ry, Päällystöliitto ry, Upseeriliitto ry, Julkisan alan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry., Ammattiliitto Pro ry, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry, Maanpuolustuksen Insinöörit MPI ry, Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry, Puolustusvoimien diplomi-insinöörit ry ja Suomen Konepäällystöliitto SKL ry.

Saapuneet lausunnot ja muut hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella [PLM009:00/2025](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet).

Esitys on jatkovalmisteltu annettujen lausuntojen pohjalta puolustusministeriössä.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua eroamisiän jälkeen

Puolustusvoimien henkilöstömäärä oli vuoden 2025 lopussa noin 13 700, josta miehiä oli noin 81 % ja naisia 19 %. Miesten ja naisten osuus henkilöstöstä vaihtelee suuresti henkilöstöryhmittäin. Naisten osuus sotilasryhmissä vaihtelee välillä 3-10 %. Siviiliviroissa puolestaan naisten osuus on noin 44 %.

Puolustusvoimien sotilasviroissa palvelevien eläkeiästä säädetään julkisten alojen eläkelain 102 §:ssä. Puolustusvoimien siviilitehtävissä palvelevilla eläkkeet määräytyvät pääosin samoin kuin muillakin julkisen alan työntekijöillä. Osalla Puolustusvoimien palveluksessa olevista siviileistä on kuitenkin oikeus vanhuuseläkkeeseen alinta vanhuuseläkeikää alemmassa eroamisiässä. Heidän eroamisiästään säädetään puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä.

Puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä säädetään Puolustusvoimien sotilas- ja eräiden siviilivirassa olevien virkamiesten eroamisiästä ja oikeudesta jatkaa palvelua eroamisiän jälkeen. Puolustusvoimissa on myös siviilivirassa olevia virkamiehiä, joiden eroamisiästä säädetään valtion virkamieslaissa (750/1994). Valtion yleiset eroamisiät ovat virkamiehen syntymävuoden mukaan porrastetusti 68-70 vuotta.

Puolustusvoimista annetun lain 47 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan Puolustusvoimain komentajan eroamisikä on syntymävuoden mukaan porrastetusti 63-65 vuotta.

Momentin 2 kohdassa pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasyllälääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin eroamisiäksi säädetään syntymävuoden mukaan porrastettuna 60-62 vuotta. Lentäjän koulutusta

edellyttävässä tehtävässä syntymävuoden mukaan porrastettu eroamisikä on 52-54 tai 55-57 vuotta henkilön koulutus ja kokemus huomioon ottaen.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään muun kuin 1 tai 2 kohdassa mainitun upseerin eroamisikästä. Eroamisikä on mainitussa kohdassa tarkoitettussa virassa vuonna 1962 tai sitä ennen syntyneellä 55 vuotta. Vuonna 1963 tai sen jälkeen syntyneillä vuoteen 1970 saakka eroamisikää nostetaan kolmella kuukaudella ikäluokkaa kohden, kunnes vuonna 2025 on saavutettu kahden vuoden myöhennys eläkkeelle siirtymiseen. Vuosina 1970-1972 syntyneillä eroamisikä on 57 vuotta.

Lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä syntymävuoden mukaan porrastettu eroamisikä on kuitenkin 45-47 tai 50-52 vuotta henkilön koulutus ja kokemus huomioon ottaen.

Pykälän 1 momentin 4-6 kohdissa säädetään vanhojen siirtymäsäännösten mukaisista eroamisikästä eräissä Puolustusvoimien sotilasyksiköissä eli 1990-luvulla palveluksessa olleista sotilasyksiköistä, joita on Puolustusvoimien palveluksessa vielä noin 140.

Pykälän 1 momentin 4 kohta koskee 31.12.1996 Puolustusvoimien palveluksessa ollut henkilöä, joka on nimitetty tai nimitetään erikoisupseerin tai sotilaspapin virkaan, 1 momentin 5 kohta aliupseerin virassa palvelevaa miespuolista virkamiestä, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa, ja 1 momentin 6 kohta aliupseerin virassa palvelevaa naispuolista virkamiestä, joka oli palvellut värvätynä 31.12.1994.

Pykälän 2 momentin 1-4 kohdissa säädetään vanhojen siirtymäsäännösten mukaisista eroamisikästä eräissä Puolustusvoimien siviiliviroissa. Niitä koskee vastaava eroamisikä korottaminen kuin edellä 1 momentin 4-6 kohtien sotilasyksiköitä. Näitä siirtymäsäännösten piirissä olevia niin sanottuja vanhoja siviilejä on palveluksessa vielä noin 90.

Pykälän 2 momentin sääntely koskee seuraavia virkamiehiä:

1) Puolustusvoimien siviilivirassa palvelevaa miespuolista virkamiestä, jonka virka on muutettu erikoisupseerin virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1996 loppuun mennessä erikoisupseerin virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa;

2) Puolustusvoimien siviilivirassa palvelevaa miespuolista virkamiestä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa;

3) Puolustusvoimien siviilivirassa palvelevaa naispuolista virkamiestä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta siviiliviraksi, ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa; sekä

4) muussa kuin sotilasyksikössä palvelevaa virkamiestä, joka on ollut puolustushallinnon palveluksessa 31.12.1992 ja 31.12.1994 sellaisessa Puolustusvoimien siviilivirassa, jossa oli yleistä eroamisikää alempi eroamisikä, ja jolla virkamiehellä oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa.

Pykälän 3 momentissa säädetään edellä 1 momentin 4-6 kohdassa ja 2 momentissa säädetyn eroamisikä nostamisesta vastaamaan julkisten alojen eläkelain muutosta. Sääntely on tarpeen, jotta eläkeuudistus koskisi yhdenmukaisesti kaikkia valtion palveluksessa olevia

henkilöstöryhmiä. Eroamisikiä nostetaan vuosittain vuoden 2018 alusta lukien siten, että jos 1 momentin 4-6 kohdissa ja 2 momentissa säädetty eroamisikä täyttyy vuonna:

- 1) 2018, eroamisikä nousee kolmella kuukaudella;
- 2) 2019, eroamisikä nousee kuudella kuukaudella;
- 3) 2020, eroamisikä nousee yhdeksällä kuukaudella;
- 4) 2021, eroamisikä nousee vuodella;
- 5) 2022, eroamisikä nousee vuodella ja kolmella kuukaudella;
- 6) 2023, eroamisikä nousee vuodella ja kuudella kuukaudella;
- 7) 2024, eroamisikä nousee vuodella ja yhdeksällä kuukaudella;
- 8) 2025 tai sen jälkeen, eroamisikä nousee kahdella vuodella.

Pykälän 4 momentissa säädetään oikeudesta jatkaa palveluaan samassa siviilivirassa eroamisikänsä jälkeen määrääjän. Pääesikunta voi painavasta syystä ja virkamiehen suostumuksella myöntää vanhojen siirtymäsäännösten piiriin kuuluville vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneille siviilivirkamiehille oikeuden jatkaa palveluaan enintään 68-vuotiaaksi. Vuosina 1958-1961 syntynyt virkamies voidaan oikeuttaa jatkamaan palveluaan 69-vuotiaaksi saakka, ja myöhemmin syntynyt virkamies siihen saakka, kun hän täyttää 70 vuotta, sekä sotilasprofessorin sotilasvirassa oleva virkamies enintään siihen saakka, kun hän täyttää 65 vuotta, ja 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu aliupseeri sen kuukauden päättymiseen saakka, jonka aikana hän saavuttaa 55 vuoden eroamisikänsä.

Pykälän 5 momentin mukaan päätös virkamiehen oikeuttamisesta jatkamaan virassa on tehtävä ennen kuin virkamies on saavuttanut eroamisikänsä. Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun 4 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut loppuun.

2.2 Nykytilan arviointi

Puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä säädetään eroamisikänsä korottamisesta vuodesta 2018 alkaen vuoteen 2025 asti. Pykälässä ei kuitenkaan säädetä eroamisikänsä eikä sen tarkistamisesta elinajan odotteen muutokseen liittyen vuoden 1972 jälkeen syntyneiden upseerien eikä muiden sotilaskorkeusvirkojen eroamisikänsä säännöksissä mainittuja ikäluokkia nuorempien virkamiesten osalta.

Jos edellä mainittujen virkamiesten eroamisikänsä koskevaa sääntelyä ei tarkistettaisi, eroamisikänsä määräytyisivät valtion virkamieslain (750/1994) yleisiä eroamisikänsä koskevan sääntelyn mukaan. Tällöin myös heidän alin vanhuuseläkeikänsä olisi julkisten alojen eläkelain 102 §:n 5 momentin mukaan 70 vuotta.

Valtion virkamieslain mukaiset eroamisikänsä eivät vastaisi sotilaseläkejärjestelmän tarkoitusta. Sotilaseläkejärjestelmän ja siihen liittyvien eroamisikänsä rajojen avulla hallitaan sotilashenkilöstön ikärakennetta sodan ajan tehtäviä ajatellen sekä tuetaan sotilaskoulutetun reservin muodostumista.

Puolustusvoimista annetun lain 47 §:n 3 momentin mukaan eräiden siirtymäsäännösten mukaiset sotilas- ja siviilivirkojen eroamisikänsä ovat kahdella vuodella korotettuja vielä vuoden

2025 jälkeen. Myös näitä eroamisikiä on tarpeen tarkistaa elinajan odotteen muutokseen liittyen alimpien eläkeikien tarkistamista vastaavasti, jotta eroamisikä tarkistetaan yhdenvertaisesti myös niiden osalta.

Nykyistä 47 §:ää koskevassa hallituksen esityksessä (HE 30/2017 vp) tunnistettiin tarve tarkistaa esityksessä ehdotettuja eroamisikiä alimman vanhuuseläkeiän tarkistusta vastaavasti. Tarvittava sääntely jätettiin kuitenkin siinä yhteydessä tekemättä. Sääntelyä tulisikin tältä osin täydentää.

Sääntelyä tulisi tarkistaa, koska tällä hetkellä puolustusvoimista annetussa laissa eroamisikiä säädetään vain tiettyihin nykyisessä 47 §:ssä säädettyihin ikäluokkiin asti. Eroamisikiä on tarpeen säätää myös nykyistä sääntelyä myöhempien ikäluokkien osalta niin, että se vastaa julkisten alojen eläkelaisissa säädettyä eläkeikiä koskevaa sääntelyä. Laissa tulisi varmistaa, että eroamisikiä määräytyvät jatkossakin samoin perustein kuin eläkekiä. Esimerkiksi Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsäännökset muutettiin vuonna 2017 vastaamaan julkisten alojen eläkelaisissa säädettyä eläkkeelle siirtymisen myöhentymistä rajavartiolaitos hallinnosta annetun lain muutoksella (618/2017).

Voimassa olevassa 47 §:ssä on lisäksi vanhentunutta sääntelyä sellaisten virkamiesten eroamisikiä, jotka ovat saavuttaneet jo eroamisikänsä ja poistuneet Puolustusvoimien palveluksesta. Kyseinen sääntely ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on sopeuttaa puolustusvoimista annetussa laissa säädetty Puolustusvoimien virkamiesten eroamisikiä julkisten alojen eläkelaisissa säädettyihin eläkeikiin ja elinajan odotteen muutokseen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että puolustusvoimista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset tiettyjen virkamiesten eroamisikiä ja eroamisikien tarkistamisesta puolustusministeriön asetuksella yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella alin vanhuuseläkeikä vahvistetaan ensimmäisen kerran vuodelle 2027. Alin vanhuuseläkeikä vahvistetaan vuosittain asetuksella viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, josta on kolme vuotta alimpaan eläkeikään.

Vastaavasti puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä tarkoitettujen virkamiesten eroamisikiä tulisi vahvistaa puolustusministeriön asetuksella viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, josta on kolme vuotta eroamisikään. Siten eroamisikiä tarkistettaisiin elinajan odotteen muutoksesta johtuen ensimmäisen kerran vuodesta 2030 alkaen.

Samalla eroamisikiä ja oikeutta jatkaa palvelua eroamisikiä jälkeen koskeva 47 § jaettaisiin lainsäädäntöteknisesti useammaksi uudeksi pykäläksi, mikä selkeyttäisi sääntelyä. Lakiin ei olisi enää tarpeen sisällyttää eroamisikänsä jo saavuttaneita virkamiehiä koskevaa sääntelyä.

Lisäksi puolustusvoimista annettuun lakiin lisättäisiin muussa kuin puolustusvoimissa annetussa laissa säädettyssä siviilivirassa palvelevan virkamiehen eroamisikää koskeva informatiivinen viittaus valtion virkamieslakiin.

Ehdotettu sääntely vastaisi asiasisällöltään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 35 §:n 3 momenttia. Rajavartiolaitoksen eroamisikää korotetaan sisäministeriön asetuksella.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset eroamisikiin

Eroamisikää tarkistettaisiin eläkeikien tarkistamista vastaavasti vuodesta 2030 alkaen. Eroamisiät voisivat nousta tai laskea vuosittain yhdellä tai kahdella kuukaudella taikka ne voisivat pysyä ennallaan. Eläketurvakeskuksen alustavan arvion mukaan eläkeiät voisivat nousta vuosina 2030–2039 yhteensä 12 kuukaudella.

Esitys vaikuttaisi kaikkien sotilashenkilöstöryhmien eroamisikiin vuonna 1972 jälkeen syntyneistä upseereista sekä muista sotilasvirkojen eroamisikäsäännöksissä tarkoitetuista virkamiehistä alkaen. Esitys vaikuttaisi myös niin sanottujen vanhojen sotilaiden eli jo 1990-luvulla palveluksessa olleiden sotilaiden eroamisikiin. He ovat saavuttaneet tai saavuttavat palvelusvuosien määrään perustuvan eläkeoikeutensa, joten esitys ei vaikuttaisi heidän eläkeoikeuteensa.

Esitys ei vaikuttaisi julkisten alojen eläkelain 102 §:n 6 momentissa säädettyjen sotilaiden oikeuteen jäädä vanhuuseläkkeelle pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä. Puolustusvoimien siviilivirassa palvelevien henkilöiden osalta esitys vaikuttaisi arviolta enintään muutaman niin sanotun vanhan siviilin eroamisikään korkeintaan yhdellä kuukaudella.

Taloudelliset vaikutukset

Kun työurat pitenisivät, eläkemaksuja maksettaisiin pidemmältä ajalta, mutta myös palkkaa maksettaisiin pidemmältä ajalta. Eläkeikien tarkistamisen vaikutusta eläkekustannuksiin on arvioitu hallituksen esityksessä työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 16/2015 vp).

Puolustusvoimista annetun lain 47 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyjen eroamisikää koskevien siirtymäsäännösten piiriin kuuluvat erikoisupseerit ja aliupseerit sekä niin sanotut vanhat siviilit ehtivät muutamia henkilöitä lukuun ottamatta saavuttaa nykyisten säännösten mukaisen eroamisikänsä ennen eroamisikien tarkistamista ja vain muutamat saavuttavat eroamisikänsä vuonna 2030 tai 2031. Näin ollen eroamisikien tarkistamisella ei olisi mainittavia vaikutuksia vanhojen siirtymäsäännösten piirissä olevia koskeviin eläkekustannuksiin.

Esityksellä ei olisi siten merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Vaikutukset Puolustusvoimiin

Esityksessä ehdotetaan puolustusvoimista annetun lain eroamisikäsääntelyn muuttamista vastaamaan eläkesääntelyyn vuoden 2018 alusta säädettyä elinajan odotteen muutoksen vaikutusta eläkeikään. Muutoksen vaikutus Puolustusvoimien henkilöstörakenteeseen ja sodan ajan joukkojen johtajareserviin syntyy hitaammin kuin vuoden 2018 alusta voimaan tulleeseen eliniän odotteen muutoksen vuoksi tehdyn muutoksen. Aiemmillä muutoksella vuosittainen

eroamisiän nousu oli kolme kuukautta vuodessa kahdeksana vuonna peräkkäin. Nyt esitetyllä muutoksella vaikutus olisi 0-2 kuukautta vuodessa. Alustavan arvion mukaan tämä tarkoittaisi noin vuoden korotusta eroamisikään kymmenen vuoden aikana.

Pääesikunnan arvion mukaan eläkeiän nosto vaikuttaa Puolustusvoimissa sotilaiden keski-ikää nostavasti. Sotilaiden määrä tulee nousemaan esimerkiksi upseerien henkilöstöryhmässä noin 150 henkilöllä eläkeiän yhden vuoden noston seurauksena. Lisäksi sotilaiden suhteellinen osuus koko henkilöstöstä kasvaa.

Eläkeiän nosto tulee myös vaikuttamaan sotilaiden käytettävyyteen reservissä, vaikkakin päätös nostaa asevelvollisuuden yläikärajaa 60 vuodesta 65 vuoteen helpottaa tätä tilannetta. Muutoksen vaikutukset Puolustusvoimien sodan ajan joukkojen suorituskykyyn pyritään minimoimaan esimerkiksi kouluttamalla soveltuvia asevelvollisia sodan ajan joukkojen johtajiksi.

Sukupuolivaikutukset

Esitys vaikuttaisi noin 8 500:aan sotilasvirassa palvelemaan henkilöön. Heistä noin 500 on naisia.

Eroamisikää koskevia säännöksiä sovelletaan samalla tavalla sekä miehiin että naisiin. Eroamisiän nosto pidentää työuria ja nykyistä pidemmät työurat puolestaan johtavat parempaan eläketasoon.

Vanhojen siirtymäsäännösten piiriin kuuluvilla esitys voisi vaikuttaa vain muutaman henkilön eroamisikään.

5 Lausuntopalaute

Puolustusministeriö pyysi esitysluonnoksesta lausuntoa 17 taholta (tasavallan presidentin kanslia, keskeiset ministeriöt, Pääesikunta, Keva ja Puolustusvoimien henkilöstöjärjestöt). Lausuntoja annettiin yhteensä 12.

Lausunnon antoivat sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, Keva, Pääesikunta, Aliupseeriliitto ry, Päällystöliitto ry, Ammattiliitto Pro ry, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry, Maanpuolustuksen Insinöörit MPI ry, Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry, Upseeriliitto ry ja Suomen Konepäällystöliitto SKL ry.

Lausuntoa eivät antaneet Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, Puolustusvoimien diplomi-insinöörit ry, sisäministeriö ja tasavallan presidentin kanslia.

Lausunnoissa esityksen tavoitteisiin ja lakiehdotukseen suhtauduttiin pääosin myönteisesti. Eroamiskien sopeuttamista julkisten alojen eläkelain sääntelyyn ja eliniänodotteen muutokseen kannatettiin laajasti. Muutoksen nähtiin parantavan ennakoivuutta ja yhdenvertaisuutta. Eroamiskien tarkistamisen asetuksella katsottiin vahvistavan oikeusvarmuutta. Siviilihenkilöstön erityiset eroamisiät nähtiin tarpeelliseksi säilyttää. Esille tuotiin myös, että sääntelyä tulisi kehittää siten, että se mahdollistaisi nykyistä joustavamman työssä jatkamisen eroamisiän jälkeen. Pykälärakenteen muuttamista kannatettiin ja sen nähtiin selkeyttävän luettavuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Keva kannattivat esitystä. Keva piti ehdotettua muutosta välttämättömänä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Kevalla ei ollut muuta huomautettavaa esityksen sisällöstä.

Valtiovarainministeriö ja Ammattiliitto Pro ry ilmoittivat, ettei niillä ollut esityksestä lausuttavaa.

Lausuntopalautteessa tuotiin esiin joitakin vaikutusten arviointia koskevia tarkennusehdotuksia, jotka on otettu esityksen jatkovalmistelussa huomioon seuraavasti.

Pääasiallisia vaikutuksia koskevaan jaksoon lisättiin Päällystöliitto ry:n ehdotuksesta tarkennus siitä, että esitys ei vaikuttaisi julkisten alojen eläkelain 102 §:n 6 momentissa säädettyjen sotilaiden oikeuteen jäädä vanhuuseläkkeelle pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä.

Maanpuolustuksen insinöörit MPI ry kiinnitti huomiota siihen, että vaikutusten arviointia täsmennettäisiin esitetyn muutoksen aikataulun osalta. Jatkovalmistelussa esityksen keskeisiä ehdotuksia koskevaan jaksoon lisättiin täsmennys eroamisikien tarkistamisen ensimmäisestä ajankohdasta. Myös jaksossa, joka koskee pääasiallisia vaikutuksia, selostetaan tarkemmin vaikutuksia eroamisiin.

Suomen Konepäällystöliitto ry lausunnon mukaan eroamisiän sitominen eliniänodotteeseen heikentää ennakoitavuutta ja edellyttää huolellista vaikutusten seuranta. Esityksessä ehdotetaan, että virkamies saa tietää eroamisikänsä kolme vuotta etukäteen. Vastaavalla tavalla virkamies saa tietää alimman eläkeikänsä kolme vuotta etukäteen. Kolme vuotta pidettiin virkamiehen kannalta riittävänä aikana myös vuonna 2018 eläkeuudistuksessa.

Jatkovalmistelussa vaikutuksia Puolustusvoimiin koskevaa jaksoa täydennettiin Pääesikunnan lausunnossa esille tuodulla kuvauksella eläkeiän noston vaikutuksista Puolustusvoimien sotilaiden keski-ikä, lukumäärään ja käytettävyyteen reservissä.

Aliupseeriliitto huomautti, että sotilaseläkekarttuma on enintään 60 prosenttia loppupalkasta, joten työuran pidentyminen ei automaattisesti kasvattaisi eläkettä. Taloudellisia vaikutuksia koskevaa jaksoa selkeytettiin tältä osin.

Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry esitti lausunnossaan, että henkilöille, joita eroamisiän tarkistaminen koskee, mahdollistettaisiin tehdä valinta eläkkeelle siirtymisestä joko eroamisiän mukaisesti tai julkisten alojen eläkelain mukaisen syntymävuoden määrittämän alimman vanhuuseläkeiän täytyessä.

Esityksen tavoitteena on kohdistaa muutokset yhdenvertaisesti kaikkiin 47 §:ssä tarkoitettuihin henkilöstöryhmiin kuten vuonna 2018 voimaan tullessa eroamisiän myöhentämistä koskevassa lainsäädännössä tehtiin. Sen vuoksi MPHL ry:n esitystä ei esityksen jatkovalmistelussa nähty aiheelliseksi toteuttaa.

Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry ehdotti lakiehdotuksen 47 c § - 47 f §:n selkeyttämistä. Kyseisissä pykälissä säädettäisiin vanhojen siirtymäsääntöjen mukaisten virkamiesten eroamisiästä, minkä vuoksi pykälien kirjoitustapa poikkeaa 47, 47 a ja 47 b §:n kirjoitustavasta. Sen vuoksi pykälä ei nähdä mahdolliseksi muuttaa lopullisessa esityksessä.

Lausuntomenettelyssä saaduista lausunnoista ei ole laadittu erillistä yhteenvetoa. Palautteen olennaiset yksityiskohdat on sisällytetty hallituksen esitykseen, jossa on myös selostettu, miten lausunnoissa esitetyt näkökannat on otettu huomioon tai miksi ne on jätetty huomiotta.

Lisäksi jatkovalmistelussa pykäläehdotuksista poistettiin vanhentuneina säännökset, jotka koskivat ikäluokkia ja virkamiehiä, jotka ovat jo saavuttaneet eroamisikänsä ja eivät enää ole Puolustusvoimien palveluksesta.

6 Säännöskohtaiset perustelut

47 §. *Eroamisikä Puolustusvoimain komentajan virassa.* Voimassa olevassa pykälässä säädetään Puolustusvoimien sotilas- ja eräiden siviilivirassa olevien virkamiesten eroamisikästä ja oikeudesta jatkaa palvelua eroamisikänsä jälkeen. Voimassa oleva pykälä sisältää 5 momenttia, joihin sisältyy useita kohtia ja alakohtia. Pykälä ehdotetaan selkeyden parantamiseksi jaettavaksi useammaksi uudeksi pykäläksi.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi ainoastaan eroamisikästä Puolustusvoimain komentajan virassa. Pykälän 1 momentti vastaisi nykyisen 47 §:n 1 momentin 1 kohtaa kuitenkin siten, että uudessa 47 §:ssä ei enää säädettäisi vuonna 1960 ja sitä ennen syntyneiden eroamisikästä, joista säädetään voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 1 kohdan a – g alakohdissa. Kyseiset säännökset ovat vanhentuneet, koska vuonna 1960 ja sitä ennen syntyneet ovat saavuttaneet eroamisikänsä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuonna 1965 tai sen jälkeen syntyneen Puolustusvoimain komentajan eroamisikästä, joka sopeutettaisiin eliniän muutokseen. Sääntely olisi uutta. Eroamisikää tarkistettaisiin 65 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistettaisiin puolustusministeriön asetuksella vuodelle, jona virkamies täyttää 62 vuotta.

47 a §. *Eroamisikä Pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasylilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa.* Uuteen 47 a §:n 1 momenttiin siirrettäisiin voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 2 kohdan sääntely eroamisikästä Pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasylilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa syntymävuoteen 1967 saakka. Säännöksessä ei kuitenkaan olisi tarpeen enää säätää vuonna 1963 tai sitä ennen syntyneiden eroamisikästä, joista säädetään voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 2 kohdan a – g alakohdissa. Kyseiset säännökset ovat vanhentuneita. Vuonna 1963 tai sitä ennen syntyneet ovat saavuttaneet eroamisikänsä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vuonna 1968 tai sen jälkeen syntyneen virkamiehen eroamisikänsä sopeuttamisesta eliniän muutokseen. Sääntely olisi uutta. Eroamisikää tarkistettaisiin 62 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan.

Eroamisikä vahvistettaisiin puolustusministeriön asetuksella vuodelle, jona virkamies täyttää 59 vuotta.

Pykälän 3 ja 5 momentin säännökset eroamisikästä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalin ja everstin virassa vastaisivat voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 3 kohdan sääntelyä. Edellä mainituissa momenteissa ei kuitenkaan olisi tarpeen enää säätää eroamisikästä vuonna

1968 tai sitä ennen syntyneen kenraalin virassa eikä vuonna 1971 tai sitä ennen syntyneen everstin virassa, koska kyseisissä viroissa olevat ovat jo saavuttaneet eroamisikänsä.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneellä 3 momentissa tarkoitettussa virassa eroamisikä sopeutettaisiin eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 57 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Säännös olisi uusi. Eroamisikä vahvistettaisiin puolustusministeriön asetuksella vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 54 vuotta.

Vastaava uusi sääntely eroamisiän tarkistamisesta sisällytettäisiin 6 momenttiin vuonna 1976 tai sen jälkeen syntyneen lentäjän koulutusta edellyttävän everstin virassa. Eroamisikä tarkistettaisiin 54 vuoden iästä alkaen ja vahvistettaisiin vuodelle, jona virkamies täyttää 51 vuotta.

47 b §. *Eroamisikä upseerin, määräaikaisen nuoremman upseerin, määräaikaisen reserviupseerin, opistoupseerin, aliupseerin, määräaikaisen aliupseerin, erikoisupseerin, sotilaspapin sekä määräaikaisen erikoisupseerin virassa.* Pykälän 1, 3 ja 5 momentit vastaisivat voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 3 kohdassa olevaa sääntelyä kuitenkin siten, ettei pykälässä enää säädettäisi niiden virkamiesten eroamisiästä, jotka ovat jo saavuttaneet eroamisikänsä.

Pykälän 4 ja 6 momenttiin sisällytettäisiin uudet säännökset vuonna 1978 tai sen jälkeen syntyneen lentäjän koulutusta edellyttävän upseerin ja vuonna 1983 tai sen jälkeen syntyneen lentäjän koulutusta edellyttävän opistoupseerin eroamisiästä ja niiden sopeuttamisesta eliniän muutokseen.

47 c §. *Eroamisikä eräässä erikoisupseerin ja sotilaspapin virassa.* Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 4 kohdassa oleva sääntely eroamisiästä eräässä erikoisupseerin ja sotilaspapin virassa. Sääntelyyn ei tehtäisi muutoksia.

47 d §. *Eroamisikä eräässä aliupseerin virassa.* Pykälässä säädettäisiin aliupseerin virassa palvelevan miespuolisen virkamiehen, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa, sekä aliupseerin virassa palvelevan naispuolisen virkamiehen, joka oli palvellut värvätynä 31.12.1994, eroamisiästä. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan 47 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohtaa lukuun ottamatta 5 kohdan a – e alakohdissa olevia vanhentuneita säännöksiä, joita ei olisi tarpeen enää sisällyttää uuteen 47 d §:ään. Kyseisissä kohdissa tarkoitetut virkamiehet ovat saavuttaneet eroamisikänsä.

47 e §. *Eroamisikä Puolustusvoimien siviilivirassa.* Pykälässä säädettäisiin eroamisiästä tietyissä Puolustusvoimien siviiliviroissa. Pykälän 1 momentin sääntely vastaisi voimassa olevan 47 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta vanhentuneita säännöksiä, jotka koskevat virkamiehiä, jotka ovat jo saavuttaneet eroamisikänsä.

Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin informatiivinen viittaus valtion virkamieslakiin, jossa säädetään muun kuin 1 momentissa tarkoitetun Puolustusvoimien siviilivirassa palvelevan virkamiehen eroamisiästä.

47 f §. *Eroamisiän nostaminen eräissä viroissa.* Pykälässä säädettäisiin sellaisen erikoisupseerin tai sotilaspapin virassa olevan henkilön, joka on ollut Puolustusvoimien palveluksessa 31.12.1996, sellaisen aliupseerin virassa palvelevan miespuolisen virkamiehen, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa,

sekä aliupseerin virassa palvelevan naispuolisen virkamiehen, joka oli palvellut värvättyinä 31.12.1994, eroamisiän nostamisesta.

Pykälässä ei säädettäisi niiden virkamiesten eroamisiästä, jotka ovat jo saavuttaneet eroamisiäkensä.

Pykälän 1 momentin 1 kohta vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan 47 §:n 3 momentin 7 kohtaa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi eroamisiän nousemisesta kahdella vuodella, jos eroamisiä täyttyy vuosina 2025—2027.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että jos eroamisiä täyttyy vuonna 2028 tai sen jälkeen, eroamisiä nousee 47 c - 47 e §:ssä säädetyistä eroamisiästä kahdella vuodella ja se sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla kahdella vuodella nostettua eroamisiäkää yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan.

Eroamisiä vahvistettaisiin puolustusministeriön asetuksella sitä vuotta edeltävälle vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 47 c - 47 e §:ssä säädetyn eroamisiän.

47 g §. *Eroamisiän vahvistaminen puolustusministeriön asetuksella.* Edellä 47 §:ssä ja 47 a - 47 f §:ssä tarkoitetut tarkistetut eroamisiät ehdotetaan vahvistettavaksi puolustusministeriön asetuksella vuosittain viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jolle eroamisiät mainittujen pykälien mukaan tarkistetaan.

47 h §. *Palvelun jatkaminen eroamisiän jälkeen.* Pykälässä säädettäisiin oikeudesta jatkaa palvelua samassa siviilivirassa eroamisiän jälkeen tietyn määräajan. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan 47 §:n 4 ja 5 momentteja kuitenkin siten, ettei pykälässä olisi enää tarpeen säätää vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneen virkamiehen eikä vanhojen siirtymäsäännösten piiriin kuuluvan aliupseerin sotilasvirassa palvelevan palvelun jatkamisesta.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksessä ehdotetaan puolustusvoimista annetun lain 47 g §:ään sisällytettäväksi eroamisiä koskeva uusi asetuksenantovaltuus.

Lakiehdotuksen 47 §:ssä sekä 47 a - 47 f §:ssä tarkemmin säädettyjen virkamiesten eroamisiät vahvistettaisiin vuosittain puolustusministeriön asetuksella. Eroamisiät määräytyisivät sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vahvistetun alimman vanhuuseläkeiän perusteella.

Puolustusministeriö vahvistaisi lakiehdotuksen 47 g §:n mukaan asetuksella 47 §:ssä ja 47 a - 47 f §:ssä tarkoitetut tarkistetut eroamisiät vuosittain viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jolle eroamisiät mainittujen pykälien mukaan tarkistetaan.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan, että Puolustusvoimien virkojen eroamisikäsäännökset muutettaisiin vastaamaan eliniän odotteen muutoksesta johtuvaa julkisten alojen eläkelaisissa säädettyä eläkkeelle siirtymisen myöhentämistä. Eroamisikiä tarkistettaisiin puolustusministeriön asetuksella yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Vuoden 2025 jälkeen eroamisiät vastaisivat eliniän pitenemiseen sopeutettuja eläkeikiä, jotka vahvistetaan julkisten alojen eläkelain 95 §:n nojalla sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella.

Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu.

Perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön perusteella eläkeoikeuksien perustuslainsuoja koskee konkreettista taloudellista etua, jonka henkilön katsotaan jo ansainneen eikä esimerkiksi jonkin voimassa olevan eläkejärjestelyn suojaamista (PeVL 30/2005 vp s. 2, PeVL 60/2002 vp s. 2 ja PeVL 9/1999 vp, s. 2).

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 5/2015 vp mukaan perustuslaki asettaa lainsäätäjälle velvoitteen taata jokaiselle perustoimeentulon turvaa tarvitsevalle subjektiivinen oikeus tällaiseen julkisen vallan järjestämään turvaan (PeVM 25/1994 vp, s. 10/II ja PeVL 60/2002 vp, s. 3/II). Perustoimeentuloa turvaavien järjestelmien tulee olla sillä tavoin kattavia, että ei synny väliinputoajaryhmiä (HE 309/1993 vp, s. 70/II ja PeVL 60/2002 vp, s. 3/II).

Koska esityksellä ei olisi vaikutusta julkisten alojen eläkelain mukaisten edunsaajien ansaitsemiin eläkekarttumiin eikä esitys sisällä sellaisia järjestelmän muutoksia, jotka aiheuttaisivat ongelmia perustoimeentulon turvan kannalta, esitystä ei voida pitää ongelmallisena perustuslain 15 §:ssä tarkoitetun omaisuuden suojan eikä perustuslain 19 §:ssä tarkoitetun perustoimeentuloturvan kannalta.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voidaan valtuuttaa antamaan asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Puolustusvoimien sotilasviroissa ja lentäjän koulutusta edellyttävissä viroissa sekä esityksessä ehdotetuissa siviiliviroissa palvelevien virkamiesten tarkistettujen eroamisiät vahvistettaisiin lakiehdotuksen mukaan puolustusministeriön asetuksella vuosittain viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jolle eroamisiät asianomaisten pykälien mukaan tarkistetaan. Koska puolustusministeriölle ehdotettu asetuksenantovaltuus olisi täsmällinen ja tarkkarajainen eikä sisältäisi harkintaa, asetuksenantovaltuus ei muodostuisi ongelmalliseksi perustuslain 80 §:n kanssa.

Hallituksen käsityksen mukaan lakiehdotus voidaan edellä mainituilla perusteilla käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 47 §, sellaisena kuin se on laissa 573/2017, ja lisätään lakiin uusi 47 a—47 h § seuraavasti:

47 §

Eroamisikä Puolustusvoimain komentajan virassa

Eroamisikä Puolustusvoimain komentajan virassa syntymävuoden mukaan on:

- 1) vuonna 1961 syntyneellä 64 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1962—1964 syntyneellä 65 vuotta.

Vuonna 1965 tai sen jälkeen syntyneellä eroamisikä Puolustusvoimain komentajan virassa sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 65 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 62 vuotta.

47 a §

Eroamisikä Pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasyllilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa

Eroamisikä pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasyllilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa syntymävuoden mukaan on:

- 1) vuonna 1964 syntyneellä 61 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1965—1967 syntyneellä 62 vuotta.

Vuonna 1968 tai sen jälkeen syntyneellä eroamisikä 1 momentissa tarkoitetussa virassa sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 62 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 59 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalinvirassa eroamisikä on:

- 1) vuonna 1969 syntyneellä 56 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1970—1972 syntyneellä 57 vuotta.

Vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneellä 3 momentissa tarkoitetussa virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 57 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 54 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä everstin virassa eroamisikä on:

- 1) vuonna 1972 syntyneellä 53 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1973—1975 syntyneellä 54 vuotta.

Vuonna 1976 tai sen jälkeen syntyneellä 5 momentissa tarkoitettu virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 54 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 51 vuotta.

47 b §

Eroamisikä upseerin, määräaikaisen nuoremman upseerin, määräaikaisen reserviupseerin, opistoupseerin, aliupseerin, määräaikaisen aliupseerin, erikoisupseerin, sotilaspapin sekä määräaikaisen erikoisupseerin virassa

Eroamisikä upseerin, määräaikaisen nuoremman upseerin, määräaikaisen reserviupseerin, opistoupseerin, aliupseerin, määräaikaisen aliupseerin, erikoisupseerin, sotilaspapin sekä määräaikaisen erikoisupseerin virassa syntymävuoden mukaan on:

- 1) vuonna 1969 syntyneellä 56 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1970—1972 syntyneellä 57 vuotta.

Vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneellä 1 momentissa tarkoitettu virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 57 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 54 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä upseerin virassa eroamisikä on:

- 1) vuonna 1974 syntyneellä 51 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1975—1977 syntyneellä 52 vuotta.

Vuonna 1978 tai sen jälkeen syntyneellä 3 momentissa tarkoitettu virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 52 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 49 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä opistoupseerin virassa eroamisikä on:

- 1) vuonna 1979 syntyneellä 46 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1980—1982 syntyneellä 47 vuotta.

Vuonna 1983 tai sen jälkeen syntyneellä 5 momentissa tarkoitettu virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 47 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 44 vuotta.

47 c §

Eroamisikä eräässä erikoisupseerin ja sotilaspapin virassa

Eroamisikä sellaisella 31 päivänä joulukuuta 1996 Puolustusvoimien palveluksessa olleella henkilöllä, joka on nimitetty tai nimitetään erikoisupseerin tai sotilaspapin virkaan, on 60 vuotta.

47 d §

Eroamisikä eräässä aliupseerin virassa

Eroamisikä sellaisella aliupseerin virassa palvelevalla miespuolisella virkamiehellä, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa alle 3 vuotta, on 55 vuotta.

Eroamisikä sellaisella aliupseerin virassa palvelevalla naispuolisella virkamiehellä, joka oli palvellut värvätynä 31 päivänä joulukuuta 1994, on 60 vuotta.

47 e §

Eroamisikä Puolustusvoimien siviilivirassa

Eroamisikä Puolustusvoimien siviilivirassa on:

1) sellaisella miespuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu erikoisupseerin virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1996 loppuun mennessä erikoisupseerin virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

- a) vähintään 10 vuotta, 62 vuotta;
- b) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;
- c) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;
- d) alle 3 vuotta, 65 vuotta;

2) sellaisella miespuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

- a) vähintään 3 vuotta, 56 vuotta;
- b) alle 3 vuotta, 57 vuotta 6 kuukautta;

3) sellaisella naispuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

- a) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;
- b) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;
- c) alle 3 vuotta, 65 vuotta;

4) sellaisella virkamiehellä, joka on ollut puolustushallinnon palveluksessa 31 päivänä joulukuuta 1992 ja joka 31 päivänä joulukuuta 1994 oli sellaisessa virassa, jossa oli yleistä eroamisikää alempi eroamisikä, ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

- a) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;
- b) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;
- c) alle 3 vuotta, 65 vuotta.

Muussa siviilivirassa palvelevan virkamiehen eroamisikästä säädetään valtion virkamieslaissa.

47 f §

Eroamisiän nostaminen eräissä viroissa

Edellä 47 c — 47 e §:ssä säädettyjä eroamisikiä nostetaan ja sopeutetaan eliniän muutokseen vuosittain siten, että jos eroamisikä täyttyy:

1) vuonna 2024, eroamisikä nousee 47 c—47 e §:ssä säädetystä eroamisikästä yhdellä vuodella ja yhdeksällä kuukaudella;

2) vuonna 2025—2027, eroamisikä nousee 47 c—47 e §:ssä säädetystä eroamisiästä kahdella vuodella;

3) vuonna 2028 tai sen jälkeen, eroamisikä nousee 47 c—47 e §:ssä säädetystä eroamisiästä kahdella vuodella ja se sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla kahdella vuodella nostettua eroamisikää yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan; eroamisikä vahvistetaan sitä vuotta edeltävälle vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 47 c—47 e §:ssä säädetyn eroamisiän.

47 g §

Eroamisiän vahvistaminen puolustusministeriön asetuksella

Edellä 47 §:ssä ja 47 a — 47 f §:ssä tarkoitetut tarkistetut eroamisiät vahvistetaan puolustusministeriön asetuksella vuosittain viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jolle eroamisiät mainittujen pykälien mukaan tarkistetaan.

47 h §

Palvelun jatkaminen eroamisiän jälkeen

Pääsikunta voi painavasta syystä ja virkamiehen suostumuksella päättää, että Puolustusvoimien siviilivirassa palveleva virkamies voi jatkaa palveluaan samassa virassa eroamisiän jälkeen määräajan, kuitenkin enintään sen kuukauden päättymiseen saakka, jonka aikana vuosina 1958—1961 syntynyt virkamies täyttää 69 vuotta ja vuoden 1961 jälkeen syntynyt virkamies täyttää 70 vuotta sekä sotilasprofessorin sotilasvirassa oleva virkamies enintään siihen saakka, kun hän täyttää 65 vuotta.

Päätös virkamiehen oikeuttamisesta jatkamaan virassa on tehtävä ennen kuin virkamies on saavuttanut eroamisiän. Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun 1 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut loppuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 16.4.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Puolustusministeri Antti Häkkinen

Laki

puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 47 §, sellaisena kuin se on laissa
573/2017, ja
lisätään lakiin uusi 47 a—47 h § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

47 §

*Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua
eroamisiän jälkeen*

Eroamisikä sotilasvirassa on:

- 1) *puolustusvoimain komentajan virassa
syntymävuoden mukaan:*
- a) *vuonna 1954 tai sitä ennen syntyneellä 63 vuotta;*
 - b) *vuonna 1955 syntyneellä 63 vuotta ja 3 kuukautta;*
 - c) *vuonna 1956 syntyneellä 63 vuotta ja 6 kuukautta;*
 - d) *vuonna 1957 syntyneellä 63 vuotta ja 9 kuukautta;*
 - e) *vuonna 1958 syntyneellä 64 vuotta;*
 - f) *vuonna 1959 syntyneellä 64 vuotta ja 3 kuukautta;*
 - g) *vuonna 1960 syntyneellä 64 vuotta ja 6 kuukautta;*
 - h) *vuonna 1961 syntyneellä 64 vuotta ja 9 kuukautta;*
 - i) *vuosina 1962—1964 syntyneellä 65 vuotta;*

47 §

*Eroamisikä **Puolustusvoimain komentajan virassa***

Eroamisikä *Puolustusvoimain komentajan virassa* syntymävuoden mukaan on:

- 1) *vuonna 1961 syntyneellä 64 vuotta ja 9 kuukautta;*
 - 2) *vuosina 1962—1964 syntyneellä 65 vuotta.*
- Vuonna 1965 tai sen jälkeen syntyneellä eroamisikä Puolustusvoimain komentajan virassa sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 65 vuoden iästä yhtä*

monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 62 vuotta.

47 a §

Eroamisikä Pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasylilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa

2) pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, puolustusvoimien pääinsinöörin, puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasylilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa syntymävuoden mukaan:

a) vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneellä 60 vuotta;

b) vuonna 1958 syntyneellä 60 vuotta ja 3 kuukautta;

c) vuonna 1959 syntyneellä 60 vuotta ja 6 kuukautta;

d) vuonna 1960 syntyneellä 60 vuotta ja 9 kuukautta;

e) vuonna 1961 syntyneellä 61 vuotta;

f) vuonna 1962 syntyneellä 61 vuotta ja 3 kuukautta;

g) vuonna 1963 syntyneellä 61 vuotta ja 6 kuukautta;

h) vuonna 1964 syntyneellä 61 vuotta ja 9 kuukautta;

i) vuosina 1965—1967 syntyneellä 62 vuotta;

Eroamisikä Pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, Puolustusvoimien pääinsinöörin, Puolustusvoimien ylilääkärin, everstin ja kommodorin, kenttäpiispan, sotilasyli-insinöörin, sotilasylilääkärin sekä sotilasprofessorin ja apulaissotilasprofessorin virassa syntymävuoden mukaan on:

1) vuonna 1964 syntyneellä 61 vuotta ja 9 kuukautta;

2) vuosina 1965—1967 syntyneellä 62 vuotta.

Vuonna 1968 tai sen jälkeen syntyneellä eroamisikä 1 momentissa tarkoitetussa virassa sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 62 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 59 vuotta.

kuitenkin lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalinvirassa:

- a) vuonna 1962 tai sitä ennen syntyneellä 55 vuotta;
- b) vuonna 1963 syntyneellä 55 vuotta ja 3 kuukautta;
- c) vuonna 1964 syntyneellä 55 vuotta ja 6 kuukautta;
- d) vuonna 1965 syntyneellä 55 vuotta ja 9 kuukautta;
- e) vuonna 1966 syntyneellä 56 vuotta;
- f) vuonna 1967 syntyneellä 56 vuotta ja 3 kuukautta;
- g) vuonna 1968 syntyneellä 56 vuotta ja 6 kuukautta;
- h) vuonna 1969 syntyneellä 56 vuotta ja 9 kuukautta;
- i) vuosina 1970—1972 syntyneellä 57 vuotta;

ja lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä everstin virassa:

- a) vuonna 1965 tai sitä ennen syntyneellä 52 vuotta;
- b) vuonna 1966 syntyneellä 52 vuotta ja 3 kuukautta;
- c) vuonna 1967 syntyneellä 52 vuotta ja 6 kuukautta;
- d) vuonna 1968 syntyneellä 52 vuotta ja 9 kuukautta;
- e) vuonna 1969 syntyneellä 53 vuotta;
- f) vuonna 1970 syntyneellä 53 vuotta ja 3 kuukautta;
- g) vuonna 1971 syntyneellä 53 vuotta ja 6 kuukautta;
- h) vuonna 1972 syntyneellä 53 vuotta ja 9 kuukautta;
- i) vuosina 1973—1975 syntyneellä 54 vuotta;

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalinvirassa eroamisikä on:

- 1) vuonna 1969 syntyneellä 56 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1970—1972 syntyneellä 57 vuotta.

Vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneellä 3 momentissa tarkoitettussa virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 57 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 54 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä everstin virassa eroamisikä on:

- 1) vuonna 1972 syntyneellä 53 vuotta ja 9 kuukautta;
- 2) vuosina 1973—1975 syntyneellä 54 vuotta.

Vuonna 1976 tai sen jälkeen syntyneellä 5 momentissa tarkoitettussa virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 54 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella

kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 51 vuotta.

47 b §

Eroamisikä upseerin, määräämääräaikaisen nuoremman upseerin, määräämääräaikaisen reserviupseerin, opistoupseerin, aliupseerin, määräämääräaikaisen aliupseerin, erikoisupseerin, sotilaspapin sekä määräämääräaikaisen erikoisupseerin virassa

3) upseerin, määräämääräaikaisen nuoremman upseerin, määräämääräaikaisen reserviupseerin, opistoupseerin, aliupseerin, määräämääräaikaisen aliupseerin, erikoisupseerin, sotilaspapin sekä määräämääräaikaisen erikoisupseerin virassa syntymävuoden mukaan:

a) vuonna 1962 tai sitä ennen syntyneellä 55 vuotta;

b) vuonna 1963 syntyneellä 55 vuotta ja 3 kuukautta;

c) vuonna 1964 syntyneellä 55 vuotta ja 6 kuukautta;

d) vuonna 1965 syntyneellä 55 vuotta ja 9 kuukautta;

e) vuonna 1966 syntyneellä 56 vuotta;

f) vuonna 1967 syntyneellä 56 vuotta ja 3 kuukautta;

g) vuonna 1968 syntyneellä 56 vuotta ja 6 kuukautta;

h) vuonna 1969 syntyneellä 56 vuotta ja 9 kuukautta;

i) vuosina 1970—1972 syntyneellä 57 vuotta;

Eroamisikä upseerin, määräämääräaikaisen nuoremman upseerin, määräämääräaikaisen reserviupseerin, opistoupseerin, aliupseerin, määräämääräaikaisen aliupseerin, erikoisupseerin, sotilaspapin sekä määräämääräaikaisen erikoisupseerin virassa syntymävuoden mukaan on:

1) vuonna 1969 syntyneellä 56 vuotta ja 9 kuukautta;

2) vuosina 1970—1972 syntyneellä 57 vuotta.

Vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneellä 1 momentissa tarkoitettussa virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 57 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 54 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä upseerin virassa eroamisikä on:

kuitenkin lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä upseerin virassa:

a) vuonna 1967 tai sitä ennen syntyneellä 50 vuotta;

- b) vuonna 1968 syntyneellä 50 vuotta ja 3 kuukautta;
- c) vuonna 1969 syntyneellä 50 vuotta ja 6 kuukautta;
- d) vuonna 1970 syntyneellä 50 vuotta ja 9 kuukautta;
- e) vuonna 1971 syntyneellä 51 vuotta;
- f) vuonna 1972 syntyneellä 51 vuotta ja 3 kuukautta;
- g) vuonna 1973 syntyneellä 51 vuotta ja 6 kuukautta;
- h) vuonna 1974 syntyneellä 51 vuotta ja 9 kuukautta;
- i) vuosina 1975—1977 syntyneellä 52 vuotta; ja

1) vuonna 1974 syntyneellä 51 vuotta ja 9 kuukautta;

2) vuosina 1975—1977 syntyneellä 52 vuotta.

Vuonna 1978 tai sen jälkeen syntyneellä 3 momentissa tarkoitetussa virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 52 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 49 vuotta.

Poiketen 1 momentissa säädetystä lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä opistoupseerin virassa eroamisikä on:

lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä opistoupseerin virassa:

- a) vuonna 1972 tai sitä ennen syntyneellä 45 vuotta;
- b) vuonna 1973 syntyneellä 45 vuotta ja 3 kuukautta;
- c) vuonna 1974 syntyneellä 45 vuotta ja 6 kuukautta;
- d) vuonna 1975 syntyneellä 45 vuotta ja 9 kuukautta;
- e) vuonna 1976 syntyneellä 46 vuotta;
- f) vuonna 1977 syntyneellä 46 vuotta ja 3 kuukautta;
- g) vuonna 1978 syntyneellä 46 vuotta ja 6 kuukautta;
- h) vuonna 1979 syntyneellä 46 vuotta ja 9 kuukautta;
- i) vuosina 1980—1982 syntyneellä 47 vuotta;

1) vuonna 1979 syntyneellä 46 vuotta ja 9 kuukautta;

2) vuosina 1980—1982 syntyneellä 47 vuotta.

Vuonna 1983 tai sen jälkeen syntyneellä 5 momentissa tarkoitetussa virassa eroamisikä sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla sitä 47 vuoden iästä yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan. Eroamisikä vahvistetaan vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 44 vuotta.

47 c §

Eroamisikä eräissä erikoisupseerin ja sotilaspapin virassa

4) sellaisella 31 päivänä joulukuuta 1996 puolustusvoimien palveluksessa olleella henkilöllä, joka on nimitetty tai nimitetään erikoisupseerin tai sotilaspapin virkaan, 60 vuotta;

Eroamisikä sellaisella 31 päivänä joulukuuta 1996 *Puolustusvoimien* palveluksessa olleella henkilöllä, joka on nimitetty tai nimitetään erikoisupseerin tai sotilaspapin virkaan, on 60 vuotta.

47 d §

Eroamisikä eräissä aliupseerin virassa

5) sellaisella aliupseerin virassa palvelevalla miespuolisella virkamiehellä, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

Eroamisikä sellaisella aliupseerin virassa palvelevalla miespuolisella virkamiehellä, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa *alle 3 vuotta, on 55 vuotta.*

- a) vähintään 16 vuotta, 50 vuotta;
- b) vähintään 13 vuotta, 51 vuotta;
- c) vähintään 10 vuotta, 52 vuotta;
- d) vähintään 7 vuotta, 53 vuotta;
- e) vähintään 3 vuotta, 54 vuotta;
- f) alle 3 vuotta, 55 vuotta;

6) sellaisella aliupseerin virassa palvelevalla naispuolisella virkamiehellä, joka oli palvellut värvättynä 31 päivänä joulukuuta 1994, 60 vuotta.

Eroamisikä sellaisella aliupseerin virassa palvelevalla naispuolisella virkamiehellä, joka oli palvellut värvättynä 31 päivänä joulukuuta 1994, *on 60 vuotta.*

47 e §

Eroamisikä Puolustusvoimien siviilivirassa

Eroamisikä puolustusvoimien siviilivirassa on:

1) sellaisella miespuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu erikoisupseerin virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1996 loppuun mennessä erikoisupseerin virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

- a) vähintään 16 vuotta, 60 vuotta;
- b) vähintään 13 vuotta, 61 vuotta;
- c) vähintään 10 vuotta, 62 vuotta;
- d) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;
- e) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;
- f) alle 3 vuotta, 65 vuotta;

2) sellaisella miespuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta

Eroamisikä *Puolustusvoimien* siviilivirassa on:

1) sellaisella miespuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu erikoisupseerin virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1996 loppuun mennessä erikoisupseerin virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

- a) vähintään 10 vuotta, 62 vuotta;
- b) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;
- c) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;
- d) alle 3 vuotta, 65 vuotta;

2) sellaisella miespuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta

siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 16 vuotta, 50 vuotta;
b) vähintään 13 vuotta, 51 vuotta 6 kuukautta;

c) vähintään 10 vuotta, 53 vuotta;
d) vähintään 7 vuotta, 54 vuotta 6 kuukautta;

e) vähintään 3 vuotta, 56 vuotta;
f) alle 3 vuotta, 57 vuotta 6 kuukautta;

3) sellaisella naispuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 16 vuotta, 60 vuotta;

b) vähintään 13 vuotta, 61 vuotta;

c) vähintään 10 vuotta, 62 vuotta;

d) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;

e) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;

f) alle 3 vuotta, 65 vuotta;

4) sellaisella virkamiehellä, joka on ollut puolustushallinnon palveluksessa 31 päivänä joulukuuta 1992 ja 31 päivänä joulukuuta 1994 sellaisessa virassa, jossa oli yleistä eroamisikää alempi eroamisikä, ja jolla virkamiehellä oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 16 vuotta, 60 vuotta;

b) vähintään 13 vuotta, 61 vuotta;

c) vähintään 10 vuotta, 62 vuotta;

d) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;

e) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;

f) alle 3 vuotta, 65 vuotta.

siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 3 vuotta, 56 vuotta;

b) alle 3 vuotta, 57 vuotta 6 kuukautta;

3) sellaisella naispuolisella virkamiehellä, jonka virka on muutettu värvätyn virasta siviiliviraksi ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä värvätyn virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;

b) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;

c) alle 3 vuotta, 65 vuotta;

4) sellaisella virkamiehellä, joka on ollut puolustushallinnon palveluksessa 31 päivänä joulukuuta 1992 ja joka 31 päivänä joulukuuta 1994 oli sellaisessa virassa, jossa oli yleistä eroamisikää alempi eroamisikä, ja jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 7 vuotta, 63 vuotta;

b) vähintään 3 vuotta, 64 vuotta;

c) alle 3 vuotta, 65 vuotta.

Muussa siviilivirassa palvelevan virkamiehen eroamisikästä säädetään valtion virkamieslaissa.

47 f §

Eroamisiän nostaminen eräissä viroissa

Edellä 1 momentin 4—6 kohdassa ja 2 momentissa säädettyjä eroamisikää nostetaan vuosittain vuoden 2018 alusta lukien siten, että jos eroamisikä täyttyy:

1) vuonna 2018, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetystä eroamisikästä kolmella kuukaudella;

2) vuonna 2019, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa

Edellä 47 c—47 e §:ssä säädettyjä eroamisikää nostetaan ja sopeutetaan eliniän muutokseen vuosittain siten, että jos eroamisikä täyttyy:

säädetyistä eroamisiästä kuudella kuukaudella;

3) vuonna 2020, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetyistä eroamisiästä yhdeksällä kuukaudella;

4) vuonna 2021, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetyistä eroamisiästä yhdellä vuodella;

5) vuonna 2022, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetyistä eroamisiästä yhdellä vuodella ja kolmella kuukaudella;

6) vuonna 2023, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetyistä eroamisiästä yhdellä vuodella ja kuudella kuukaudella;

7) vuonna 2024, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetyistä eroamisiästä yhdellä vuodella ja yhdeksällä kuukaudella;

8) vuonna 2025 tai sen jälkeen, eroamisikä nousee 1 momentin 4—6 kohdissa ja 2 momentissa säädetyistä eroamisiästä kahdella vuodella.

1) vuonna 2024, eroamisikä nousee 47 c—47 e §:ssä säädetyistä eroamisiästä yhdellä vuodella ja yhdeksällä kuukaudella;

2) vuonna 2025—2027, eroamisikä nousee 47 c—47 e §:ssä säädetyistä eroamisiästä kahdella vuodella;

3) vuonna 2028 tai sen jälkeen, eroamisikä nousee 47 c—47 e §:ssä säädetyistä eroamisiästä kahdella vuodella ja se sopeutetaan eliniän muutokseen tarkistamalla kahdella vuodella nostettua eroamisikää yhtä monella kuukaudella kuin alinta vanhuuseläkeikää tarkistetaan julkisten alojen eläkelain 102 §:n 4 momentin mukaan; eroamisikä vahvistetaan sitä vuotta edeltävälle vuodelle, jona kyseinen virkamies täyttää 47 c—47 e §:ssä säädetyin eroamisiän.

47 g §

Eroamisiän vahvistaminen asetuksella

Edellä 47 §:ssä ja 47 a—47 f §:ssä tarkoitetut tarkistetut eroamisiät vahvistetaan puolustusministeriön asetuksella vuosittain viimeistään kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jolle eroamisiät mainittujen pykälien mukaan tarkistetaan.

47 h §

Palvelun jatkaminen eroamisiän jälkeen

Pääsikunta voi painavasta syystä ja virkamiehen suostumuksella päättää, että puolustusvoimien siviilivirassa palveleva virkamies voi jatkaa palveluaan samassa virassa eroamisiän jälkeen määräajan, kuitenkin enintään sen kuukauden päättymiseen saakka, jonka aikana vuonna 1957 ja sitä ennen syntynyt virkamies täyttää 68 vuotta, vuosina 1958–1961 syntynyt virkamies täyttää 69 vuotta ja sen jälkeen syntynyt virkamies täyttää 70 vuotta, sotilasprofessorin sotilasvirassa oleva virkamies enintään siihen saakka, kun hän täyttää 65 vuotta ja 1 momentin 5 kohdan mukainen aliupseeri sen kuukauden päättymiseen saakka, jonka aikana hän saavuttaa 55 vuoden eroamisiän.

Päätös virkamiehen oikeuttamisesta jatkamaan virassa on tehtävä ennen kuin virkamies on saavuttanut eroamisiän. Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun 4 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut loppuun.

Pääsikunta voi painavasta syystä ja virkamiehen suostumuksella päättää, että Puolustusvoimien siviilivirassa palveleva virkamies voi jatkaa palveluaan samassa virassa eroamisiän jälkeen määräajan, kuitenkin enintään sen kuukauden päättymiseen saakka, jonka aikana vuosina 1958–1961 syntynyt virkamies täyttää 69 vuotta ja vuoden 1961 jälkeen syntynyt virkamies täyttää 70 vuotta, sekä sotilasprofessorin sotilasvirassa oleva virkamies enintään siihen saakka, kun hän täyttää 65 vuotta.

Päätös virkamiehen oikeuttamisesta jatkamaan virassa on tehtävä ennen kuin virkamies on saavuttanut eroamisiän. Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun 1 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut loppuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .